

İkinci 500'e göre **dört firmadan biri zararda**

İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması sonuçlarını açıkladı. Buna göre, 2010 yılında kâr eden 442 firma 375'e düşerken, zarar ettiğini açıklayan 58 kuruluş 2011'de 125'e yükseldi.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı, Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması sonuçlarına göre, 2011 yılında 375 kuruluş kâr, 125 kuruluş zarar etti. 2010 yılında ise 442 kuruluş kâr, 58 kuruluş zarar etmişti. Borç-öz kaynak makası ise 118.2'den yüzde 146.1'e yükselirken, ödenen faizler yüzde 11.1'den yüzde 14.4'e çıktı. Rapora göre, kur ve faizlerin yukarı doğru hareketlenmesi kârlılığı olumsuz yönde etkiledi.

2011 yılında satış vergileri hariç net üretimden satışlarda ilk sırada yer alan firmanın adı açıklanmazken, Cam Elyaf 159.6 milyon TL ile ikinci, Hema TRW Otomotiv 159.4 milyon TL ile üçüncü sırada yer aldı.

İKİNCİ 500'ÜN 495'İ ÖZEL, 5'İ KAMU KURULUŞU

TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve İSO Yönetim Kurulu Başkanı C. Tanıl Küçük tarafından açıklanan araştırma sonuçlarına göre, 2011 yılında ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu içinde 495 özel, 5'de kamu kuruluşu yer aldı. Bu kuruluşların 35'i 2010'daki birinci 500'den gelirken, geriye kalan 79'u ise 2010 yılındaki bin büyük sanayi kuruluşu dışından çalışmaya girdi.

Listedeki ilk 50 kuruluşun, ikinci 500'ün üretimden satışlarında yüzde 14.1, brüt katma değerinde yüzde 13.2, dönem kâr ve zarar toplamında yüzde 14.1, ihracatında yüzde 14.6 ve ücretli çalışanlar sayısında yüzde 9.8 oranlarında payı bulundu.

Yabancı sermayeli kuruluş payı, 2010 yılında olduğu gibi 67'de kaldı. Bu yabancı sermaye

paylı kuruluşların 67'si, üretimden satışlardan yüzde 14.2, brüt katma değerden yüzde 21.1, dönem kâr ve zarar toplamından yüzde 23.5, ihracattan yüzde 16 ve ücretle çalışanlar sayısından yüzde 12 oranında pay aldı.

İKİNCİ 500'DE DE BORÇLAR ARTTI

Kaynak yapısına bakıldığında ise 2011 yılında, birinci 500'de olduğu gibi, ikinci 500'deki özel kuruluşların kaynak yapısında da hızlı bir bozulma görüldü. Buna göre, ikinci 500 özel kuruluşlarda toplam borçlar yüzde 29.2 oranında artarken, toplam varlıklardaki artış yüzde 17.9 ile borçlardaki yükselişe göre oldukça düşük kaldı. Böylelikle, 2010 yılında yüzde 54.2 olan toplam borçların toplam varlıklara oranı, 2011'de yüzde 59.4'e yükselerek olumsuz bir eğilim gösterdi.

İkinci 500'de öz kaynak payı da yüzde 45.8'den yüzde 40.6'ya geriledi. Borç-öz kaynak makasının açılması, özellikle kur ve faizlerin artması durumundan kârlılığı olumsuz etkiledi.

FAİZ VE FİNANSMAN GİDERLERİ ARTTI, KÂRLAR DÜŞTÜ

TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve İSO Yönetim Kurulu Başkanı C. Tanıl Küçük, faiz ve finansman giderlerine dikkat çekerek, "Görüldüğü üzere 2009 ve 2010 yılları birinci ve ikinci 500 çalışmalarımıza damgasını vuran faiz ve finansman giderlerindeki düşüşler, 2011 yılında tersine dönerek, işletmelerin kârlılıklarını olumsuz etkilemiştir" değerlendirmesinde bulundu. Küçük, "2011 yılı birinci 500 gibi, ikinci 500 açısından da genel eğilim itibariyle satışlardaki artışların kârlılığa yansımadığı bir yıl olarak görülmektedir" dedi.

Küçük, bu nispi olumsuzluğun temel nedenini ise "2011'in özellikle ikinci yarısında, kurlar ve faiz oranlarının yukarı doğru hareketlenmesidir. Kurlardaki yükseliş, yabancı para cinsinden borçların TL karşılığını artırırken, kredi faizlerinin yükselmesi de finansman giderlerinin bir önceki yıla göre artmasına ve sonuçta, kârlılığın düşmesine neden olmuştu. Sonuçlarımız, ikinci 500'deki sanayi kuruluşlarının 2011'deki kur ve faiz yükselişlerinden birinci 500'e kıyasla biraz daha olumsuz etkilendiklerine işaret ediyor" diye açıkladı.

İkinci 500'ün **en fazla ihracat yapan** ilk on sanayi kuruluşu

KURULUŞ	İHRACAT TUTARI (BİN $)
Arbel Bakliyat Hububat San. ve Tic. AŞ.	91.774
TTL Tütün San. ve Dış Tic. AŞ.	77.538
Venüs Giyim San. ve Dış Tic. AŞ.	15.595
Roteks Tekstil İhracat San. ve Dış Tic. AŞ.	73.557
Unat Yağ Gıda San. ve Dış Tic. AŞ.	75.519
Osman Akşa Tarım Ürünleri İth. İhr. San. ve Dış Tic. AŞ.	70.774
Cevher Jant Sanayii AŞ.	70.181
AÇIKLANMADI	
Sunar Pazarlama ve Dış Tic. Ldt. Şti.	66.593
Emta Elektrik Müh. İnşaat Taahhüt ve Tic. AŞ.	66.313

ÜCRETLE ÇALIŞANLARIN SAYISI ARTTI

Araştırmanın ücretle çalışanlar bölümüne göre, 2011 yılında, ikinci 500 büyük sanayi kuruluşunda ücretle çalışanlar sayısı bir önceki yıla göre yüzde 6 oranında arttı. İkinci 500'den yaklaşık 3 kat daha fazla istihdam yaratan birinci 500'deki artış oranı ise yüzde 4.3'le daha düşüktü. İkinci 500'de, 2010 yılında yüzde 9.4 olan çalışanlara ödenen maaş ve ücretlerin satış gelirine olan oranı, 2011'de yüzde 8.4'e düştü. Bu oran birinci 500'de de yüzde 6.2'den yüzde 5.2'ye gerilemişti.

KÜÇÜK: "YAPISAL ADIMLAR SÜRATLE ATILMALI"

TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve İSO Yönetim Kurulu Başkanı C. Tanıl Küçük Türkiye krizden çıkışta dikkat çekici bir başarı ortaya koyduğunu ancak, sanayi kuruluşları cephesinden bakıldığında, kârlılıktaki kayıpların henüz telafi edilemediğine işaret ederek şöyle konuştu:

"Örneğin ikinci 500'de üretimden satışlarda ve toplam satış hasılatında kriz öncesi 2007 değerlerine ulaşılsa da, dönem kâr ve zarar toplamında 2007'nin gerisinde kalınmıştır. 2011 yılında dönem kâr ve zarar toplamı, 2007'ye kıyasla sabit fiyatlarla yüzde 26,9 oranında düşmüştür.

Her zaman altını çizdiğimiz üzere, kârlılık, yani kaynak yaratma kapasitesi sadece şirket ortaklarını ilgilendiren bir mesele değildir. Büyümenin, istihdamın devamında, sanayi ve ekonomimizin geleceğinde doğrudan belirleyici bir konudur. Bu yönüyle de sosyo-ekonomik bir meseledir. Bu noktada beklentimiz, sanayi kuruluşlarımızın kaynak yaratmadaki sıkıntılarını hafifletecek, rekabet güçlerini artıracak yapısal adımların süratle atılmasıdır."